

Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Iskola
7150 Bonyhád, Kossuth Lajos utca 4.

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

2. forduló

2024. 01. 25.

10. osztály

tanuló neve

tanuló iskolája

Tollbamondás pontszáma	
Szövegértés pontszáma	
Helyesírási teszt pontszáma	
Összesített pontszám	

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkyne Bacskai Eszter mesterpedagógus

Lenczné Vrbovszki Judit Anikó szaktanácsadó

Unti Judit mesterpedagógus

Lektorálta:

Káizer Bernadett szaktanár

A verseny fővédnökei:

Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Dr. Nagy Imre professor emeritus PTE

Szövegértés

Olvasd el figyelmesen a szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

Az alany és a tárgy

Az alábbiakban részletet közlünk Kiefer Ferenc 100 éve született Lotz János c. írásából.

Helyteleníti (*értsd: Lotz János*) például az alanyi ragozás és tárgyas ragozás elnevezéseket, mivel „a tárgyas alakok alanya pontosan ugyanaz, mint a megfelelő alanyi alakoké, az alanyi alakok pedig változatosabb tárgyakkal fordulnak elő, mint a tárgyasok.” Német nyelvű nyelvtanában Lotz a bestimmt ’határozott’ és unbestimmt ’határozatlan’ elnevezéseket használja, a Jókai-kódexről szóló tanulmányában az általános és határozott megjelöléseket használta, amelyek szerinte jobban kifejezésre juttatják a való helyzetet, tehát azt is, hogy a két rendszer között nincs párhuzamosság.

Igeragozási táblázatok

Az általános ragozás személyragjainak teljes alakja (jelen idő)

Egyes szám	
Első személy:	-ok, -ek, -ők
Második személy:	-(a)sz, -(e)sz, -ol, -el, -öl
Harmadik személy:	-Ø
Többes szám	
Első személy:	-unk, -ünk
Második személy:	-(o)tok, -(e)tek, -(ö)tök
Harmadik személy:	-(a)nak, -(e)nek

A tárgyas ragozás személyragjainak teljes alakjai (jelen idő)

Egyes szám	
Első személy:	-om, -em, -öm
Második személy:	-od, -ed, -öd
Harmadik személy:	-ja, -i
Többes szám	
Első személy:	-juk, jük
Második személy:	-játok, -itek
Harmadik személy:	-ják, -ik

FELADATOK

1. Válaszolj a következő kérdésekre!

7/

- a) Milyen elnevezéseket használnak a szövegben a tárgyas ragozás meghatározására?

.....

- b) A tárgyas ragozás csak a tárgyas igékre vonatkozik. igaz hamis (Húzd alá!)

- c) A szövegben mely művei utalnak arra, hogy az igeragozások kérdését Lotz többször is tisztázni akarta?

.....

.....

- d) A szövegbeli idézet Kiefer Ferencről származik. igaz hamis (Húzd alá!)

- e) A kétféle igeragozás teljesen elkülönül egymástól. igaz hamis (Húzd alá!)

2. Keresd meg a szövegben szereplő szavakat a leírás alapján!**7/***Egy sorba több megoldás is kerülhet.*

Leírás, meghatározás	Szóalak a szövegben
Egyes szám harmadik személyű szóalak, jelen idő, általános ragozás.	
Egyes szám harmadik személyű ragja van. Jelen idejű.	
Igeköötős ige, többes szám 3. személyű, általános ragozás.	
A mondatban jelölt tárgy (<i>mondatrészi funkció</i>), főnév.	

3. Alakítsd át a mondatokat!**6/**

ÁLTALÁNOS RAGOZÁSÚ MONDATOK

TÁRGYAS RAGOZÁSÚ MONDATOK

Nyomokat keresek a hóban.

.....

.....

Énekeljük a dalt.

Valamit gondol erről.

.....

Összesen: 20 pont**Elért pontszám: _____**

Helyesírás

1. a) Egészítsd ki az alábbi híres magyar írók, költők nevét a hiányzó betűvel vagy betűkkel! **9/**

b) Kapcsold csak a vezetéknévükhöz a -val/-vel ragot! **9/**

A vezetéknév -val/-vel ragos alakja

Ad___ Endre

Mikszá___ Kálmán

Karin___ Frigyes

___res Sándor

___ass Albert

Bala___ Bálint

Babi___ Mihály

Bat___ány Lajos

Móri___ Zsigmond

2. Húzd alá a helyesen írt szóalakot!

10/

Vegyünk kürtöskalácsot/kürtöskalácsot/kürtös kalácsot/kürtös kalácsot!

Egyszer csak/Egyszercsak ott termett/ott-termett/ottermett a semmiből.

Több ezer/Többezer néző vett részt a világbajnokságon.

Végül is/Végülis győzött a túlerő.

Nagyon fáj a vízértágulatom/viszértágulatom/visszértágulatom.

Kiváló az akusztikája/akkusztikája ennek a teremnek.

Tüszös/Tüszös/Tüsszös mandulagyulladásom van.

Tösgyökeres/Tözsgyökeres/Törzsgyökeres bonyhádi vagyok.

Nekem való ez a balett táncos képzés/balettáncos képzés/balett-táncos képzés/balett-táncos-képzés.

3. Jól láthatóan húzd alá a hibásan vagy feleslegesen kitett írásjeleket az alábbi mondatokban! **10/**

A diákok, – igen helyesen – szintén részt vettek a szemétszedésben.

Vagy összeszeded magad, vagy kizárunk a játékból.

Tetszetős, de helytelen elméletet talált ki.

Teát kérsz, vagy esetleg kávét?

Kevesebb, mint tízen jöttek el.

Ő Feri, a bátyám.

„Ó, megvan-e még az az otthon?”: sóhajt fel versében Radnóti.

Tudod-e, Feri, a számomat?

Hová mész: Kati?

Nagyon ”kedves” vagy.

4. Oldd meg a következő szóegyenleteket!**10/**

Braille+írás	_____
írás+olvasás	_____
írás+össze+hasonlítás	_____
írásba+foglal	_____
latin+betűs+írás	_____
év+folyam+dolgozat+írás	_____
írásbeli+vizsga	_____
írás+szak+értő	_____
helyes+írás+tanulás	_____
írás+védett+fájl	_____

5. Döntsd el, hogy röviden (akkor 1-est írf) vagy hosszan (akkor 2-est) kell-e leírni a következő szókapcsolatokban az -i betűt!

12/**1 = i****2 = í**

v_zen járás	
ny_lvános előadás	
sokra h_vatott személy	
cs_pkedi a padtársát	
b_ztat valakit	
b_rság kifizetése	
t_zet üt az óra	
sírva v_gad	
v_gaszra talál	
áh_tatos tekintet	
sz_vélyes fogadtatás	
be_ratás az iskolába	

Összesen: 60 pont**Elért pontszám: _____**

Tollbamondás

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.